

Kolarctic salmon 2011-2013

Tre-lands samarbeid om vår felles ressurs; den Atlantiske laksen i Barentsregionen

INSTRUKSJON FOR SKJELLPRØVETAKING 2012

Skjellprøver av laks (både villaks og rømt oppdrettslaks) skal tas fra området mellom sidelinjen og fettfinnen (**se bildet**). Ta rikelig med skjell (ca 40). Området mellom sidelinjen og fettfinnen har vist seg å være det beste stedet å ta skjellprøver. Skjellprøve tatt fra en annen plass kan ikke benyttes.

Lengden av fisken skal måles fra snutespissen til spissen av halefinnen.

Se baksiden vedrørende instruks for utfylling av skjellkonvolutten.
Bruk blyant ved utfyllingen (IKKE kulepenn).

Det er viktig at all informasjon noteres korrekt og nøyaktig. Alle laksene skal registreres/prøvetas og alle opplysninger noteres på skjellkonvolutten.

Har du spørsmål, kontakt:

Martin-A. Svenning, NINA-Tromsø, tlf. 777 50 412/ mobil 934 66 725,
e-post: martin.svenning@nina.no

eller

Eero Niemelä, Finsk vilt- og fiskeriforskning, tlf. 789 50 360/ mobil (finsk)
+358 400 236 451, e-post: fmfieni@fylkesmannen.no

Hvordan fylle ut skjellkonvolutten

- Fiskeklass: Nummer på fiskeklassen
Kommune: Noter kommunen hvor fiskeklassen ligger
Løpenr: 1 - xx: Hver fisker skal nummerere løpenummer på skjellkonvolutten fortløpende for hver laks som fanges
Fangst dato: Dato når fisken ble fanget
Fiskerens navn: Noter hele navnet
Lengde: Se bilde for hvor fisken skal måles (0,5 cm nøyaktighet)
Vekt: Fiskens rundvekt (dvs. vekt av **usløyvd** fisk) til nærmeste 50 g
Fiskeredskap: Kryss av på **riktig** redskap
Kjønn: Kryss av for *hunn* eller *hann*
Opprinnelse: Kryss av for *villaks* eller *rømt laks*
Kjønnsmodning: Kryss av for *gytefisk* (har rogn eller melkestrenger) eller *gjellfisk* (har IKKE utviklede rogn eller melkestrenger)
Antall lakselus: Tell antall synlig lus på fisken
Fettfinne: Kryss av dersom fisken mangler fettfinne
Anmerkninger: Noter ev. anmerkninger. Skader fra sel, sykdom etc.
Legg eventuelle fiskemerker i konvolutten

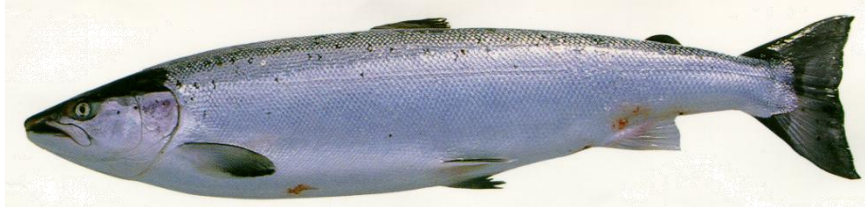
Fiskeklass _____	Kommune _____	
Løpenr. _____	Fangst dato _____ 201_____	
Fiskerens navn _____		
Informasjon om laksen	Lengde _____ mm	
	Vekt _____ g	
Redskap	Krokgarn ☐	Kilenot ☐
Kjønn	Hunn ☐	Hann ☐
	Villaks ☐	Rømt laks ☐
	Gytefisk ☐	Gjellfisk ☐
Antal lakselus _____ stk		
Fettfinne mangler ☐		
		

HUSK:

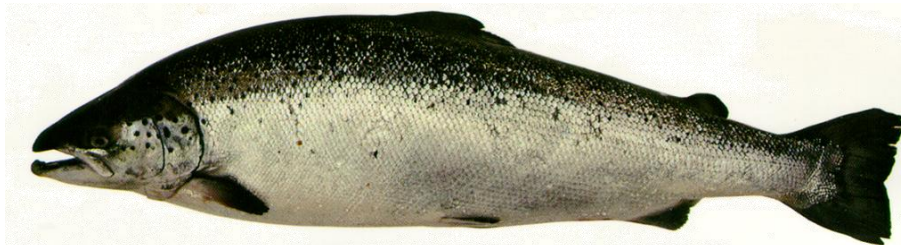
- skyll av fisken før skjellprøvetaking. Da unngår en å blande sammen arvestoffer (DNA) fra ulike fisk
- ta rikelig med skjell (ca 40) og fra riktig sted på fisken (under fettfinnen)
- hver konvolutt må inneholde skjell fra bare **en** fisk.
- husk derfor å tørke av (rengjøre) kniven godt mellom hver fisk
- NB – IKKE LEGG KONVOLUTTER MED SKJELL I PLASTPOSER (det mugner), LA DEM TØRKE I LUFT
- send konvoluttene hver 14 dag til: Fylkesmannen i Finnmark, ved Eero Niemelä, Statens hus 9815 Vadsø
- Utbetalinger: prosjektet utbetaler 50 kr (+ evt. moms) for hver prøve i ordinær fisketid (1. eller 8.6 – 4.8 for Finnmark, 10. eller 15.7 - 4.8 for Troms og Nordland. Etter 4.8 betales 60 kr (+ evt. moms) for hver prøve.
- Full pris utbetales for fullstendige prøver. Ingen utbetaling for ørret, russelaks eller konvolutter med manglende informasjon og/eller skjell. Vennligst bruk vedlagte skjema for utbetalinger og send disse inn så snart fisket er avsluttet for 2012.

Villaks eller rømt laks – hvordan ser man forskjellen?

Da man avgjør fiskens opprinnelse – villaks eller rømt oppdrettslaks - er det sikrest å bruke flere ytre kjennetegn sammen. Å bare bruke et enkelt kjennetegn kan gi et usikkert eller feilaktig svar på opprinnelsen. Nylig rømt oppdrettslaks er også letter å kjenne igjen, men identifiseringen av rømt laks blir mer vanskelig jo lenger fisken har vært ute i det fri.

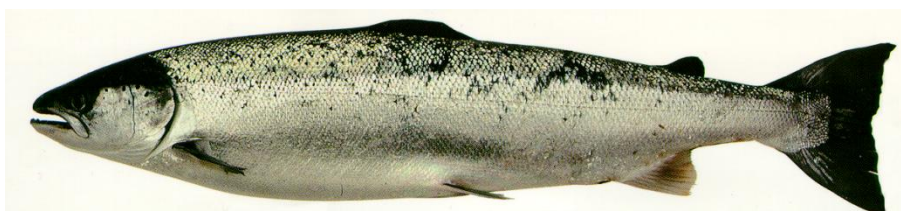
Villaks. Fisken er strømlinjeformet av utseende, og finnene er jevne og rette eller svakt kurvet. Spissene på halefinnen er skarpe. Villaksen mangler eller har få prikker under sidelinjen.

Nylig rømt oppdrettslaks. Fisken har en typisk avrundet kroppsfasong, med nedslitte og deformerte finner. Denne oppdrettslaksen har prikker også under sidelinjen. Legg merke til den avkortede/slitte snuten, samt prikker også på gjellelokket.

Laks med oppdrettsopprinnelse. Til tross for svært blankt utseende er brystfinnene, ryggfinnen og halefinnen slitt.

Rømt oppdrettslaks som ligner på villaks. Halefinnens størrelse og spisseform indikerer at denne fisken trolig er satt ut eller rømt som smolt. Likevel vitner formen på ryggfinnen, samt størrelsen og graden av slitasje på brystfinnene, at dette er en rømt/utsatt laks.

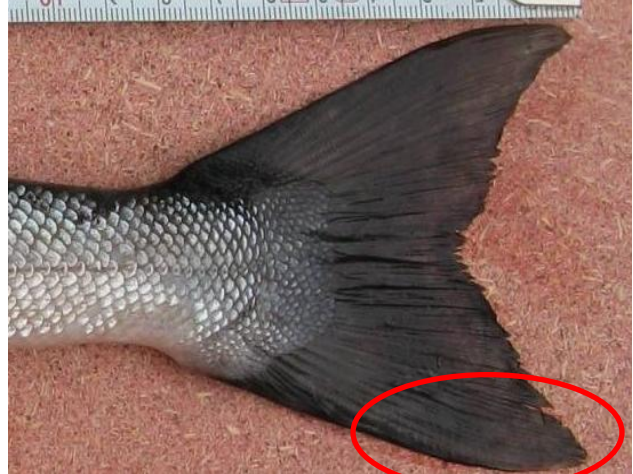
Rømt oppdrettslaks

Villaks

Rømt oppdrettslaks (til venstre) har flere sorte prikker på gjellelokket og under sidelinja, sammenlignet med villaks (til høyre). Rømt oppdrettslaks har også flere skader og deformasjoner på finnene. Legg merke til at oppdrettslaksen (til venstre) har mye kortere brystfinner enn villaksen (til høyre). Foto: Eero Niemelä.

Halefinnen hos rømt oppdrettslaks (til venstre) er mer avrundet og har synlige slitasjeskader, mens spissene på halefinnen hos villaks (til høyre) er mer rette/skarpe. Foto: Eero Niemelä.

Rømt oppdrettslaks (til venstre) kan ha sammenvoksninger ('bindevevsstrenger') mellom musklene, bukhulen og innvollene. Villaks (til høyre) har ikke slike sammenvoksninger, og innvollene ligger mer 'løst' i bukhulen. Foto: Eero Niemelä.